

مکتبۃ الفکر

صراحت

۱۳۲۶

دین، فلسفه، ادبیات، حقوق و علوم دنیا باحت هفتاد رساله در

در سعادت ده نسخه سی ۵۰ پاره در
قیریله دن مقوا بورو ایله کوندریلیرسه سنی
۲۰ غروش فصله آندر.
در سعادت ده پوسته ایله کوندریلیرسه ولایات بدی اخذ او لور.

تاریخ تأسیسی:
۳۲۴ نوز ۱۱

مؤسسی: ابوالعلاء زین العابدین - ح. اشرف ادیب
سنده کی القائلی
در سعادت ده ۷۵
ولاپانده ۹۰
مالک اجنبیه ده ۱۰۰
غروشدہ ۵۵

عدد: ۳

برنجی سنه

۲۲۶ شعبان ۱۴ پنجشنبه ۲۸ اگسٹوس

مقامندہ در؛ زیرا عبادت و استغاثه بی جناب حقه تخصیص ایتمک هوای
نفسانی یہ مخالفت و جیع اواس و نواہی ربانیه بی رعایته وجود بولور.
«انعمت علیهم» انعام اخروی ایله اکا موصل اوله حق انعامات دنیویه بیه
 DAL اولمکه و عد سخانیه بیه، «المغضوب علیهم» که متنضم اوله دینی
 غضب دخی و عید ربانیه دلات ایدیور.

«حکم نظریه» احکام اعتقادیه، اعتقاد ایدلسی واجب اولان
 حکمکر دیکدر. [۱]

«احکام علیه» افعال مکافین حقنده تعین بیوریلان وجوب، ندب،
 اباحه، حرمت، کراحتدن عبارتدر. قرآن کریمی از المدن مقصد
 اصل، تشریع احکام او لمسنہ مبنی؛ معانی قرآنیه نک کافه سی اعتقاد و عملہ
 تعلق ایدن احکام سخانیه دن عبارتدر.

سورہ فاتحہ نک قسم اولی جناب باری تعالی بی ذکر و فکر ایله
 اعتقاد وحدانیت و اعتراف نعمای صمدانیت و درکار، سخانی یہ عرض
 اتفیاد ایله طلب هدایت بیانی حاوی اولمکه صراط مستقیم سلوک

[۱] علمک تصدیق قسمنہ متعلق اولان هر سیت تامیه، هرمضمن
 قضییه محکوم به معناسته «حکم» اطلاق شایدر. جملہ سنه بردن «احکام»
 تعبیر او لور. وبالخاصہ معلومات اعتقادیه اولان احکامدن علوم حقیقیه
 و ثابتہ معناسته «حکم» لفظیه تعبیر ترجیح ایدیلیور. چونکه بو طاقم
 معلومات تصحیح اعتقاد ایچون تحصیل ایدلکدہ در. بین مندن مقصد آنچہ
 علم و اعتقاددن عبارتدر.

بناء علیه معلوم نو عنده اولیسیله برابر احکام اعتقادیه نفس علوم منزله سنه
 تنزیل و «حکم» تسمیه او لور.

احکام علیه یعنی بیلمکدن مقصدایسے اصلاح عما، تطیقات صحیحیه بی تو سلاره،
 بونلری بالکن بیلمکله هیچ بر قائدہ حصول بولافر. بوجهتہ عملہ متعلق علم
 علمند خال قالبجه جھل عد او لور، صاحبته جھل معاملہ سی ایدیلیور. قرآن
 کریمده امثله کثیرہ سی وارد در. — علم معانیہ صراحت —

سورہ فاتحہ الکتاب

بو سورہ جلیلہ من «فاتحہ الکتاب» اسم شریفیه تسمیه بیور لمشدر.
«ام القرآن» دخی تسمیه او لور. «فاتحہ» هر شیئک جزء او لنه
 اطلاق ایدلکدہ در؛ بو سورہ ایسہ وضع و کتابت وعلی قول نزول
 اعتبار ایله ده قرآن کریمک اک برنجی جزء شریفیدر، بناء علیه دیکر
 سورہ جلیلیه نسبہ اصل منزلہ سندہ بو لور. [۲] «ام» لفظی اصل
 معناسته کلیر : «ام القری» کبی [۳]. فاتحہ نک ام القرآن تسمیه
 بیور لمشدہ داڑ دها ایکی وجہ واردر :

۱ — آیات قرآنیه نک اقسام اساسیہ سی ثنا علی الله، اسر و نہی،
 وعد و عیددن عبارت اولتی او زره اوج قسمدر. بو سورہ جلیلہ
 ایسہ اجلاؤ بو قسملرک هر بریئی مشتمل بو لندیفی جھتلہ تفصیلاتی
 حاوی دیکر سور جلیلہ نک منشأ و منبعی عد او لور.

۲ — معانی شریفہ قرآن حکم نظریه و احکام علیه دن عبارتدر.
بونلرک مرجع وغایی، نتایج عالیسی ایسہ سورہ فاتحہ نک تضمین
 ایدلیک سلوک صراط مستقیم وظیفہ سی ایله صراحت سعدا و مناظر
 اشیایہ وقوف و اطلاع قشیہ سندن عبارتدر.

قریر

قرآن کریمدن مقصود، مبدأ و معادی بیلدیرمک و انتظام میشت
 واستعمال سعادت خصوصنہ خلق ارشاد ایتمک اولمکه، باشیجہ اقسامی
 ذکر او لنان اوج قسمدن عبارت اولق اقتضا ایدر. اما حاوی اوله دینی
 قصص و امثال، مقصدی اقام فاکال ایچون ذکر بیور لمشدر.
 سورہ فاتحہ نک «مالك یوم الدین»، قدر او لنان قسمی، ثنا
 علی اللہدر. «ایک نعبد وایک نستعين». نظم شریف اسر و نہی الهی

طورما یالم!

سعدی دیبور که : « بر کیجه بز کاربان ایله
آهسته سیر اینکن يولز دوشدی بر چوله .
سرعتله طی ایچون او بیابان وحشتی ،
هپ یو جیلر فدا ایدرک خوابی ، راحتی
کیتی کده لردی . بنده فقط مشی و سیره تاب
هیچ قالماینجه دوششم آرتق زبون خواب .
آواره بر پیاده بیکلری قافله ؟
ناچار شد رحل ایده جگ تا بر جله .
طورمش دیبور دی برده او یاندم که ساربان :
« قالق ای زوالی یوجی ، او زاقلاشدى کاربان !
اویقوم بنم ده یوق دکل اما بودش تزار
آرامکاه او لورمی که بیک درلو قورقو وار ؟
سر منزل مرامه واریر طورما یوب کیدن ؛
تک بر آدمی ایلریلیه منسک طورور ایسه ؟
هیبات ، یولده بویله دوشن اویقو در دینه ،
هپ یو جیلر کیدرده قالب کندی کندینه ! »

وقعه هیچ بر شی دکلدر . حقایسک ، لکن دوشون ؛
بشقه بردستور حکمت واری انصاف ایت بو کون ؟
وارمق ایسترسه لک — دیبور سعدی — اکن بر مقصده ؛
طوندیغک یوللر تو کیفیدن معزی او سه ده ؛
شد رحل ایت ، طورما یوب کیت ، یولده قالمقدن صاقین ؛
مرد صاحب عزم ایچون نه یعش او زاق ، نه یعش یاقین ؛
هانکی مشکلدر که همت او لسوں آسان او لاسون ؛
هانکی دهشتدر که انساندن هراسان او لاسون ؛
عبرت آل ارباب اقدامک با قوب آثارینه ؛
طاغ دایاناز ارلوك طاغلر سوکن پیکارینه !
بر منوم سس دکل بریر خروشان ولوه ؛
ذوچ فوج آتفده انسانلر بتوں مستقبله .
نهر فیضا فیض انسانیتک آهنگنه
اویعادن امکانی یو قدر دوشیده مک بر انکینه ؛
منزل مقصوده وار مازسک او یانغاز سه لک اکر ..
واری باق یولارده هیچ بیدار او لانلدن اثر ؛
ایشته آتیدر او سر منزل دین آرامکاه ؛
کاربان اقوام ، چول ماضی ، عطالت سدراء .
طورمه ماضی برمیلانزار دهشتنا کدر ؛
کیت که آتی قورقو سر زدر ، هم نه قدسی خاکدر ؟
چوق شداد د اقتحام ایمک کر کدر طوغرو در ..
و هله آواره برسیاچی یوللر قورقو دور .

ومتا بعدن عبارت ، قسم اخیری ده اکال علم و اصلاح عمل صورتیله
منعم عليه اولان ذوات کرامک احرار ایده جکلری مكافات عالیه ایله
اخلاق عمل ایدن فساقک و علم و معرفتین بی بهره قلان ضالیلک
کرفتار او له جقلری مجازات کیفیته اشارت او لدینی هو یدادر .

تئیه

شو ایکی وجه بیننده فرق ، وجه او لک نظم دال علی المعنادن
عبارة نفس سوره یه نظرآ ، وجه مانینک مدلولات الفاظ اولان
معانی شریفه اعتباریله او لستدن عبارتدر .

سوره فاتحه نک سوره الحمد ، « سوره الدعا وافیه ، کافیه ، شانیه »
کبی دها یک چوق اسماء شریفه سی وارد ، از جله « السبع المثاني » اسم
شریفیله ده یاد بیورلمشدر . بواسیک حاوی او لدینی (السبع) تعبیری
سوره جلیله نک بالاتفاق یدی آیت کریمه دن عبارت او لمی ، (المثاني)
تعبیریله هر نازد تکرار ایتمسی یا خودایکی دفعه انزال بیورلمی خصوصه
دلات ایمکددر .

کذلک « سوره الصلات » دخی تسمیه او لدور ؛ زیرا هر نازک هر رکعتنده
او قویسی جیع مذاهیه کوره وجوب ویا استحبابدن خالی اولماز .
تقریر

یدی آیت او لمی بین القراء متفق علیه در . فقط بسم الله في جزء
سوره عد ایمیانلر ایله آیت تامه او لستنه قائل او لمیانلر (انعمت عليهم)
قول کریمی رأس آیت قیلارلر . جزء سوره و آیت تامه او لستنه قائل
اولانلر آنی بر نجحی آیت صایلارلر .

مثانی (مثی) ویا (مثنا) لک جمیدر . قول مشهوره کوره بر شیوه
مثلنی ذم ایمک مفناسته « تی » ویا « تئیه دن » مشتقدر . « تی » دن مأ خوذ
او لمی ده جائزدر . بو اسم شریف (ولقد آتیذک س-بعاً من المثاني)
نظم جلیلنه مذکوردر . شو آیت جلیله سور مکیه دن عددود
سوره الحجره داخل اولغله سوره فاتحه نک قبل المجره شرف نزوانه
دلات ایمکددر . چونکه رسول اکرم ایند من حضرتلرینه اعطاسیله
امتنان بیوریلان سبع المثانیک بو سوره دن عبارت او لمی احادیث
صحیحه ایله مؤیددر .

بر حدیت شریفه اکاول نازل اولان سوره کامله سوره فاتحه
او لدینی مصرحدر . ذات آجناب رسالتا بک فاتحه سر اصلا ناز قیاماش
او لمیانک قطعیتی ده دها مکه مکرمه ده بولندقلری زمان سوره فاتحه نک
نازل او لش بولنسنه دلات ایدیور . فقط مؤخرآ تحويل قبله انسانده
مدينه منوره ده بردفعه دها انزال بیوریش او لمی امام مجاهد رجھ الله دن
رسوی ایسده بوجهت کسب قطعیت ایتماسدر .

عند الشافعیه نازک هر رکعتنده امام او لسوں ، ماموم او لسوں هر
مصلی یه فاتحه قرائی فرضدر ، ائمۃ حنفیه یه کوره فرضلر ک قعده او لاسندن
صوکرا کی رکعتلر نده مستحب اولوب دیکر رکعتلر نده واجب در . فقط
جماعتله قیلسان نازلر ده امامک قرائی مامومک حنفیه ده قراءت عد
ایدیلیلر . بناءً علیه بوصورتنه مامومک قرائته اشغالی مکروه او لور .
مناسنی اسماعیل مقمی